

Dokumentnamn: Metodstöd Hemvårdsbidrag

Beslutad av:Verksamhetsledningsgrupp
(verksamhetschefer med
enhetschefer myndighet)**Gäller för:**Socialsekreterare vid
Förvaltningen för
funktionsstöd samt Äldre
vård och
omsorgsförvaltning**Dokumentsort:**

Metodstöd

Giltighetstid:Från och med 2025-08-27
och tills vidare. Att
revideras årligen.**Senast reviderad:**

2025-08-27

Datum för beslutet:2025-08-27

Syftet med detta metodstöd

Att socialsekreterare har ett stadengemensamt metodstöd inför beslut och uppföljning om hemvårdsbidrag. Metodstödet är ett komplement till övrig information och dokument om insatsen.

Koppling till styrande dokument och andra processer

Styrande eller stödjande dokument samt annan information	Koppling till detta metodstöd
Göteborgs Stads riktlinje för hemvårdsbidrag Finns att hämta på styrande dokument	Aktuellt regelverk för bidraget
Bedöma tid hemtjänst Vägledning bedöma tid hemtjänst	Vägledning vid bedömning av hemtjänst
Datorhjälpen	Lathund för utbetalning av hemvårdsbidrag, periodisera utbetalningarna, avdrag vid frånvaro
Treserva samarbetsyta - Hemvårdsbidrag	För information om körschemat för utbetalningar samt aktuella nivåer efter prisbasbelopp

Metodstöd Hemvårdsbidrag

Inhämta uppgifter

Ansökan

Ansökan om hemvårdsbidrag kan både vara muntlig och skriftlig. Aktualiseringen dateras samma datum som ansökan inkom.

Att tänka på under utredningen

Utredning ska göras enligt IBIC. Det är enbart livsområdena **personlig vård**, **förflyttning** och **känsla av otrygghet** som kan vara aktuella för utredningen.

Informera den enskilde om:

- reglerna för hemvårdsbidrag, att man är skyldig att meddela frånvaro vid exempelvis sjukhusvistelse, tillfällig vistelse på annan ort eller om man önskar byta vårdare.
- att hemvårdsbidrag även ses som inkomst för den anhörige och/eller hushållet om de har försörjningsstöd.
- att hemvårdsbidraget är skattepliktigt om den anhörige är utanför hushållet.
- att hjälpmedel alltid ska användas i första hand och om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel har den enskilde ett ansvar att ansöka om detta.

Den enskildes stödbehov

- Stödet som ges kan vara muntligt (guidande), stödjande eller kompenserande.
- Inom omvårdnadsbehov *förflyttning* ingår enbart förflyttning i bostaden (ej promenad eller ledsagning).
- Inom omvårdnadsbehov *äta och dricka* ingår enbart stöd med att föra mat och dryck till munnen (kan även vara muntligt/guidande stöd).
- Inom omvårdnadsbehov *toalettbesök* ingår även byte av inkontinensskydd, menstruationsskydd och tömning av urinpåse vid kateter.
- För att kunna beräkna tid för *egenvård* (medicin/rehab) krävs att den enskilde inkommer med aktuellt egenvårdsbeslut.
- Inom omvårdnadsbehov *tillsyn* räknas enbart tillsyn som behövs utanför övriga omvårdnadsbehov för att förhindra att den enskilde utsätter sig för fara och inte själv kan påkalla hjälp (när personen kan tillkalla hjälp

hänvisas hen att ansöka om trygghetslarm). Det är enbart tillsyn punktvis över dygnet som beräknas i hemvårdsbidraget. Om någon behöver tillsyn dygnet runt är kanske inte hemvårdsbidrag rätt insats.

- Om den enskilde är beviljad andra insatser (t. ex hemtjänst, korttidsvistelse/korttidsboende, dagverksamhet/daglig verksamhet) ska uppgifter och information om den enskildes behov inhämtas från utförare.
- Fråga om den enskilde har handikappersättning från Försäkringskassan och ersättningen avser omvårdnad eller merkostnad eller både och. Om personen har handikappersättning för omvårdnad kan inte personen också få hemvårdsbidrag (vissa personer kan ha kvar ersättningen även om det inte är en ersättning man kan ansöka om längre).
- Samtycke inhämtas vid behov

Lämplighetsprövning av anhörigvårdare

- Den anhörige/de anhöriga behöver visa legitimation. En sökning ska göras i Treserva för att se om tilltänkt anhörigvårdare själv har något pågående ärende. Vid pågående ärenden bör samtycke inhämtas för att kunna inhämta information om varför personen har ett aktuellt ärende. Anhörigvårdaren kan inte ha bistånd för omsorg- och serviceinsatser. Undantag för detta är trygghetslarm då det kan beviljas som en förebyggande insats.
- Anhörigvårdarens namn och personnummer ska stå med i den enskildes utredning. Aktuell anhörigvårdare ska också finnas med i referenspersoner i hemvårdsbidragsärendet.
- Det är viktigt att omvårdnaden inte hindrar anhörigvårdaren att arbeta eller stå till arbetsmarknadens förfogande (följa planering med Arbetsförmedling eller ekonomiskt bistånd). Anhörigvårdaren kan arbeta, exempelvis kan två anhörigvårdare jobba olika tider och kunna kombinera arbete med omvårdnaden.
- Anhörigvårdaren behöver kunna ge det dagliga behov av stöd som framkommer i behovsutredningen. Om hemvårdsbidraget kombineras med hemtjänst/boendestöd behöver anhörigvårdaren fortsatt ge dagligt stöd till den enskilde. Exempelvis är det ok att anhörigvårdaren ger stöd morgon/kväll/natt men lämnar över till hemtjänsten för stöd under dagen.
- Utifrån att stödet ska ges dagligen behöver anhörigvårdaren bo på rimligt avstånd till den enskilde.
- Det är viktigt att anhörigvårdaren beskriver hur den stödjer den enskilde och att den enskilde får fortsätta vara så självständig som möjligt utifrån sin funktionsnedsättning.
- Det är viktigt att ha en dialog med anhörigvårdaren om hur omfattande omvårdnad som är lämplig att ge och behov av avlastning, samt informera om kommunens anhörigstöd.

Bedöma och besluta

Att tänka på inför att fatta beslut om hemvårdsbidrag

- Socialsekreterare skickar det underlag som ligger till grund för beslutet, tillsammans med ett informationsbrev om kommunikering, till den enskilde innan bedömning görs och beslut fattas. Skälig tid för kommunikering är 10 dagar.
- Socialsekreterare skriver bedömningen utifrån IBIC. Rubrikerna *bedömt behov*, *avsett funktionstillstånd* och *inriktning på stödet* är därmed en del av bedömningen trots att ingen genomförandeplan ska upprättas. Under *inriktning på stödet* görs en kort beskrivning på vilket sätt den enskilde ska stödjas av anhängigvårdaren.
- Socialsekreterare bedömer tid för hemvårdsbidrag på samma sätt som vid hemtjänst och använder *Vägledning bedöma tid hemtjänst* för stöd vid bedömning om tidsomfattning för de olika moment ansökan avser. OBS! Tänk på att enbart tid för punktinsatserna/momenten för omvårdnad ska vara en del av beräkningen. Exempelvis vid bedömning av dagliga besök behöver moment såsom bädda, bereda måltid och plocka undan i kök exkluderas i beräkningen av hemvårdsbidrag.
- Rådande rättspraxis för hemtjänst gäller vid bedömning (exempelvis att dusch två gånger/vecka är skäliga levnadsförhållanden)
- Använd tidsberäkningsmallen för att få fram totaltid per månad.
- Behov av dubbelgång som utförs av anhöriga genererar inte dubbel tid i tidsberäkningsmallen.
- På Treserva samarbetsyta finns aktuell information om nivåer och belopp.

I kombination med andra insatser

Hemvårdsbidrag kan kombineras med andra insatser. Här nedan förtydligas vad som gäller för de insatser som kan påverka hemvårdsbidraget:

Hemtjänst

Hemtjänstbeslutet behöver vara i form av insatsbeslut för att kunna kombinera med hemvårdsbidrag. I kombination med hemtjänst är det viktigt att hemtjänstpersonal och anhängigvårdare inte utför samma insatser vid samma tillfälle på dygnet. Behov av dubbelgång utgör inget undantag. Använd därför tidsberäkningsmallen för hemvårdsbidrag där både tid för hemtjänst och hemvårdsbidrag kan beräknas i samma mall. Tänk på att enbart tiden för hemvårdsbidraget behöver uppkomma till minst 30 timmar per månad för att hemvårdsbidrag ska kunna beviljas.

I uppdraget till hemtjänsten behöver det förtydligas vad anhörigvårdare utför.

Boendestöd

I kombination med boendestöd är det viktigt att boendestödjare och anhörigvårdare inte utför samma stöd. Tidsberäkningsmallen för hemvårdsbidrag kan vara ett stöd även här för att dela upp tiden mellan boendestöd och hemvårdsbidrag. Tänk på att enbart tiden för hemvårdsbidraget behöver uppkomma till minst 30 timmar per månad för att hemvårdsbidrag ska kunna beviljas.

Avlösarservice/avlösning i hemmet

Om den enskilde är beviljad avlösarservice/avlösning i hemmet för ett kontinuerligt behov räknas den beviljade tiden för avlösning bort från den bedömda tiden för hemvårdsbidraget. Om avlastningsbehovet inte är återkommande utan uppstår vid enstaka tillfällen påverkar inte det ett redan fattat beslut om hemvårdsbidrag.

Daglig verksamhet/dagverksamhet

Om den enskilde är beviljad daglig verksamhet/dagverksamhet beräknas enbart tid för de stödbehov som personen har när den är hemma. Även här kan socialsekreterare använda tidsberäkningsmallen för hemvårdsbidrag som stöd.

Korttidsboende/flexibel korttidsvistelse

Vid vistelse på korttidsplats reduceras bidraget. Se nedan rubrik *Justering av hemvårdsbidraget vid frånvaro*.

Att tänka på vid avslagsbeslut

Beslut om hemvårdsbidrag kan överklagas genom laglighetsprövning. Det innebär att den enskilde kan överklaga om beslutet är lagligt. Det i sin tur innebär om det är rätt personen som har fattat beslutet enligt rådande delegationsordning, om beslutet följer lagen och om kommunen har rätt att fatta beslutet. Förvaltningsrätten kommer därmed inte bedöma om den enskildes rätt till hemvårdsbidrag eller omfattning av beslutet.

Den enskilde skickar sin överklagan direkt till Förvaltningsrätten (hänvisning finns i beslutsmeddelande). Förvaltningsrätten kommer i sin tur att begära komplettering till oss med för det mesta följande handlingar.

- anslagsbevis, med uppgift om vilken dag anslaget om protokolljustering sattes upp på anslagstavlan och vilken dag det togs ned
- det överklagade beslutet med eventuella bilagor
- de handlingar som utgjort underlag för det överklagade beslutet

- delegationsordning

Ta kontakt med nämndsekreterare för att få anslagsbevis.

Begär anstånd till Förvaltningsrätten (förlängd tid för att inkomma med handlingar) då det kan dröja innan ärendet kommer upp på anslagstavlan.

Sammanställ handlingar för överklagan på samma sätt som vid övriga överklaganden. Alltså ansökan, utredning, beslutsmeddelande, yttrande, journal samt tidsberäkningsmall för hemvårdsbidrag.

När socialsekreterare har fått anslagsbeviset och sammanställt alla handlingar så skickas dessa in till Förvaltningsrätten.

Om domstolen kommer fram till att beslutet bryter mot lagen upphävs beslutet.

Genomföra

Att tänka på vid verkställighet av hemvårdsbidrag

Om en ansökan beviljas, betalas hemvårdsbidraget ut retroaktivt från ansökningsdagen. Beräkning för beloppet görs enligt exempel under nedanstående rubrik *Justering av hemvårdsbidrag vid frånvaro*.

Aktuellt körschema (när attesten och utbetalningar sker) finns på Treserva samarbetsyta.

Den enskilde behöver fylla i en SUS-blankett för att kunna få ersättningen utbetald. Blanketten finns att hitta på Treserva samarbetsyta.

Tänk på att prisbasbeloppen för hemvårdsbidrag förändras årsvis, beloppen i utbetalningarna behöver därför ändras manuellt vid varje årsskifte. Aktuella belopp finns på Treserva samarbetsyta. Lathund finns i Datorhjälpen.

Justering av hemvårdsbidrag vid frånvaro

Med frånvaro menas vistelse på annan ort som överstiger 30 dagar sammanlagt, vistelse utomlands, sjukhusinläggning, vistelse på korttidsplats samt förändrade förhållanden som gör att den enskilde inte får omvårdnad av prövad anhörigvårdare.

Reducering av hemvårdsbidraget gäller från första dagen vid frånvaro.

Reducering av hemvårdsbidraget sker nästkommande månad eller vid lämpligaste kommande månad. Reduceringen ska vara inlagd i Treserva innan det datum attesten sker av hemvårdsbidrag (se körschema i Treserva samarbetsyta).

Journalför i Tresa orsak till frånvaro samt hur många dagars frånvaro det gäller och slutliga summan på utbetalning. Se i Datorhjälpen för hur man ändrar summan i Tresa.

För att kunna beräkna beloppet för reduceringen behöver man veta beloppet för hemvårdsbidrag per dag.

Alla reduceringar beräknas utifrån 30 dagar, oavsett månadens längd.

Hur man beräknar beloppet per dag: omvårdnadsbelopp den enskilde är beviljad delas på 30 dagar. Det vill säga: omvårdnadsbeloppet i kr / 30 dagar = x kr/dag. Därefter beräknar man ut de dagar hemvårdsbidrag ska betalas ut för. Det vill säga: 30 dagar minus x antal frånvarande dagar = de antal dagar den enskilde ska få hemvårdsbidrag för.

Räkneexempel:

Personen är frånvarande 5 dagar och har 2025 års omvårdnadsnivå 1 (2450 kr /månad)

$2450 \text{ kr} / 30 \text{ dagar} = 81,66 \text{ kr/dag}$

$30 \text{ dagar} - 5 \text{ dagars frånvaro} = 25 \text{ dagar}$

Hemvårdsbidrag som ska utgå:

$25 \text{ dagar} \times 81,66 \text{ kr/dag} = 2041,66 = 2042 \text{ kr ska betalas ut}$